

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Téma práce : Legalizace výnosů z trestné činnosti – trestněprávní a kriminologické aspekty
Autor : Radka Babjaková
Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
Oponent : Doc. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D.
Rozsah práce: 55 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce: 30. 6. 2014

1. Celková charakteristika tématu:

Diplomová práce pojednává o komplikovaném tématu, jemuž se ve vědě trestního práva zaslouženě věnuje rostoucí pozornost. Zastírání původu ilegálně získaných finančních prostředků a jejich uvádění do hospodářského oběhu patří k nejzávažnějším kriminálním fenoménům současnosti. O aktuálnosti tématu svědčí mimo jiné i nedávno přijatá Směrnice Evropského parlamentu a Rady o zajišťování a konfiskaci výnosů z trestné činnosti v Evropské unii. Autorka se v předkládané práci zaměřila na některé zcela nové jevy, k nimž patří zneužívání internetové měny bitcoin. Je však vhodné připomenout, že zvolené téma se dotýká i řady nadčasových otázek obecné části trestního práva hmotného i procesního (vývojová stádia trestného činu, otázka typových znaků trestného činu, účinná lítost, mnohost trestných činů, formy účastenství a oznamovací povinnost k trestným činům, ale i zásady ne bis in idem a nemo tenetur).

2. Náročnost tématu:

Autorka si zvolila velmi obtížný diplomní úkol, který vyžadoval propojení dobrých znalostí českého trestního práva s poznatky o zahraničních právních úpravách a relevantních mezinárodních úmluvách a evropských předpisech. Diplomantka navíc vládne pozoruhodně detailními znalostmi z mimoprávních oborů ekonomie a kybernetiky. Pro splnění diplomního úkolu nebylo možné se spokojit toliko se studiem literatury a dalších pramenů v češtině. Nelze přehlédnout, že zvolená problematika podléhá poměrně rychlému legislativnímu vývoji doma i v zahraničí, což činí toto diplomní téma pro studenty magisterského studia náročnějším.

3. Hodnocení práce po obsahové stránce:

- Předložená práce má dostatečně přehlednou strukturu. Nejprve se diplomantka pokouší vymezit pojem legalizace výnosů z trestné činnosti a zabývá se jejími „tradičními způsoby“, kde vychází z typologie uváděné v angloamerické literatuře (tzv. placement, smurfing, směšování tržeb, layering, integration; uvádí zajímavé příklady a kasuistiky). Poté jsou podrobně rozebírány nové způsoby praní peněz, k nimž dochází za použití rozvinutých informačních technologií; jde zejména o virtuální měny a zneužívání on-line počítačových her. Diplomantka dále uvádí řadu zajímavých kriminologických poznatků a dat o aktivitách

organizovaného zločinu. V další části se diplomantka věnovala mezinárodně právním aspektům. Vysvětluje působení mezinárodních organizací a institucí pro boj s praním peněz (FATF, MONEYVAL), zmiňuje jednotlivé evropské směrnice. Vzhledem k tomu, že česká právní úprava (zákon č. 253/2008 Sb., § 216 TZ) reaguje na mezinárodní závazky ČR, nelze považovat za nedostatek, pokud diplomantka pojednává o tuzemské úpravě až přibližně v polovině textu. Za velmi podnětné považuji úvahy diplomantky de lege lata a de lege ferenda.

- Autorka správně věnuje pozornost otázce, zda postihovat tzv. samoprání, tedy situaci, kdy je osoba páchající predikativní trestný čin totožná s osobou, která se dopustí trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti. Autorka logicky a přesvědčivě polemizuje s názory, jež samostatný postih samoprání odmítají. Nesouhlasí s námitkou, že by tento postih měl kolidovat z ústavněprávními zásadami (zejm. zásadou ne bis in idem).
- Za velmi zdařilé a informativní považuji rovněž části textu věnované způsobům odčerpání ilegálně získaných finančních prostředků. S odkazem na angloamerické odborné práce autorka vysvětluje jednotlivé přístupy, jež státy mohou uplatňovat. Jako efektivní autorka hodnotí režim tzv. rozšířené konfiskace. Pojednáno je o zmiňované nejnovější směrnici EU; jako slovenská občanka rozebírá diplomantka podrobně i právní úpravu na Slovensku. V závěru autorka mimo jiné vyjadřuje podporu snaze o zavedení zákona o prokazování původu majetku.

3. Práce s literaturou/ formální náležitosti:

Autorka vycházela z okruhu pramenů a odborné literatury, jenž byl podstatně širší, než je u studentských kvalifikačních prací obvyklé. Lze poukázat na množství zahraničních a evropských předpisů, mezinárodních úmluv a dalších, často obtížněji dostupných materiálů, jež autorka musela vyhledat a nastudovat. V mnoha ohledech jde o práci, jež má ráz původní syntézy (byť na velmi omezeném prostoru studentské práce). Text má náležitý poznámkový aparát a z jeho úpravy je patrná jistá erudice, již autorka nabyla v soutěžích SVOČ. Jazyková úroveň je velmi dobrá (i s ohledem na to, že autorka není rodilou mluvčí češtiny). Text zahrnuje i několik grafů.

4. Případné další vyjádření k práci: Jde o práci nadprůměrnou, jež představuje stručný úvod do dané problematiky a zahrnuje mnohé zajímavé podněty.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: Navrhuji, aby diplomantka při ústní obhajobě stručně pohovořila o otázce trestní odpovědnosti za přípravu trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

7. Navržený klasifikační stupeň: 1 (výborně)

V Praze dne 16. září 2014

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
vedoucí diplomové práce